

תורה אור • פרשת יתרו • מאמר 9

להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה

”להבין ביאור יהאבות הן הן המרכבה”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/yisro/9](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/yisro/9)

1 להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה. בשלמא פני אריה פני שור כו' שהם מרכבה לפי שהם משבחה"כ שנפלו בבריאה ועיקרם מלפני מלך מלך כו'

כדי להבין את הביאור בענין "האבות הן הן המרכבה". מובן שפני אריה ופני שור וכו' הם מרכבה, מפני שהם משבירת הכלים שנפלו לעולם הבריאה, ועיקרם הוא מ"לפני מלך מלך" וכו',

דהיינו מעולם התהו לכך יש להם כח זה להעלות ולנשאות את הכסא והמה בבחי' מרכבה לפי שהם בטלים כסוס לגבי רוכבו מפני שהם נבראים ובזה נושאים ג"כ וכמשל הסוס שנושא את רוכבו כו'.

כלומר, מעולם התהו. לכן יש להן הכוח הזה להרים ולשאת את הכיסא. והן בבחינת מרכבה מפני שהן בטלות כמו סוס לפני רוכבו, שכן הן נבראים; ובכך הן גם נושאות אותו, כמו במשל הסוס שנושא את רוכבו וכו'.

אבל האבות עיקרן ושרשן באצי' דאיהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד למה נקראו בבחי' מרכבה.

אבל האבות, שעיקרם ושורשם בעולם האצילות, שבו "הוא וחיוהי חד, איהו וגרמוהי חד" — מדוע נקראו בבחינת מרכבה?

אך הענין בהקדים להבין ענין מרכבת החיות פני אריה פני שור כו' שהם נושאים הכסא ודמות מראה אדם שעליו מלמעלה.

אלא שהענין יובן בהקדמת הבנת ענין מרכבת החיות, "פני אריה, פני שור" וכו', שנושאות את הכיסא ואת "דמות מראה אדם" שעליו מלמעלה.

2 והענין כי הנה אדם נק' התכללות ג' קווין תמונת א יו"ד בראשו ויו"ד בסופו וקו באמצע. וכללות הג' קווין והתחברותן נק' בשם אדם שהוא שם מ"ה.

ההסבר הוא ש"אדם" הוא הכינוי להתכללות שלושה קווים, [כמו] בצורת האות אל"ף: יו"ד בראשה, יו"ד בתחתיתה וקו באמצע. כללותם של שלושת הקווים והתחברותם נקראת בשם "אדם", שהוא שם מ"ה.

וצריך להבין הלא שם מ"ה הוא בחי' בטול והתכללות במקורו ואיך יתכן לקרותו בשם אדם בתמונת ג' קווין. אך באמת הא בהא תליא שלהיות התכללות הג' קווין והתחברותן צ"ל מבחי' בטול.

אך יש להבין: הרי שם מ"ה הוא בחינת ביטול והתכללות במקורו; כיצד אפוא אפשר לקרוא לו בשם "אדם", בצורת שלושה קווים? אלא שבאמת, הא בהא תליא: כדי שתהיה התכללות שלושת הקווים והתחברותם, הדבר צריך לנבוע מבחינת ביטול.

3

והענין כי חסד דרועא ימינא הוא מלמעלה למטה כמים היורדים ממקום גבוה למקום נמוך. וגבורה הוא ענין הסתלקות האורות ממטה למעלה.

החסד הוא שחסד, "הזרוע הימנית", פועל מלמעלה למטה, כמו מים היורדים ממקום גבוה למקום נמוך. גבורה היא נסיגת האורות מלמעלה למטה.

וכמו ועבד הלוי הוא. והקו הוא המחברן. ונודע כי להיות דבר מחבר שני הפכים.

כמו בפסוק: "ועבד הלוי הוא". הקו [האמצעי] הוא המחבר ביניהם. ידוע שכדי שדבר יחבר בין שני הפכים,

צ"ל הארה והמשכה מבחי' עליונה ששם בטלים אלו השני הפכים ואין שם דבר והפכו כלל שאין שם שום המשכה ולא שום הסתלקות כי ההמשכה וההסתלקות שייך בחיות המרכבה והחיות רצוא ושוב צריך שתהיה הארה והמשכה מבחינה עליונה יותר, שבה שני הפכים הללו מתבטלים ואין בה כלל דבר והיפוכו; אין שם לא המשכה ולא הסתלקות. המשכה והסתלקות שייכות לחיות המרכבה, ועל החיות נאמר: "והחיות רצוא ושוב",

אבל שם למעלה הכל בכחי בטול ממש בלי שום הסתלקות ולא שום המשכה ומשם נמשך הארה לבחי' אדם להיות התכללות הג' קווין והתחברותן והיינו ע"י חיות המרכבה.

אבל למעלה שם הכול בביטול ממש, בלי הסתלקות וכלי המשכה. ומשם נמשכת הארה לבחינת "אדם", כדי שתהיה התכללות שלוש הקווים וחיבורם; והדבר נעשה באמצעות חיות המרכבה.

כי כל ענין עבודת החיות הוא כדי להמשיך ולעשות בחי' אדם זה שיהי' בבחי' התכללות ולא יהיו ענפין מתפרדין וע"כ הם נושאים אותו למעלה להמשיך משם בחינת בטול והתכללות.

כל ענין עבודת החיות הוא להמשיך וליצור בחינת "אדם" זו, כדי שתהיה בהתכללות והענפים לא יהיו נפרדים; לכן הן נושאות אותו למעלה, כדי להמשיך משם את בחינת הביטול והתכללות.

4

וזהו ודמות פניהם פני אדם כי מלבד שיש בדי' חיות פני אדם פרצוף בפ"ע.

וזהו [פירוש] "ודמות פניהם: פני אדם". שכן מלבד העובדה שבין ארבע החיות יש פנים של אדם, פרצוף בפני עצמו,

הנה גם בכללותן נמשך פרצוף אדם שכל או"א כלול מבחי' אדם ג"כ. והיינו לפי שכל עיקר מגמתם ופנימיותם להמשיך בחינת אדם בחינת התחברות הג' קווין והתכללותן:

גם בכללותם נמשך פרצוף אדם, כך שכל אחת מהן כלולה גם מבחינת אדם. והיינו משום שכל מגמתן העיקרית ופנימיותן היא להמשיך את בחינת אדם — את בחינת החיבור בין שלוש הקווים ואת התכללותם זה בזה.

5 ומעתה נבא לביאור האבות הן הן המרכבה. שהאבות הם חסד גבו' ת"ת דאצי'. ומה ענין מרכבה שלהם.

כעת נעבור לביאור "האבות הן הן המרכבה". האבות הם חסד, גבורה ותפארת של אצילות. מה פירוש הדבר שהם מרכבה?

אך הנה מבואר באד"ז או"א ממו"ס נפקו וז"א בעתיקא אחיד ותליא. ובאור ענין זה יובן עד"מ מבשרי. אולם באידרא זוטא מבואר ש"אבא ואמא יוצאים מהמוח הסתום, וז"א קשור ותלוי בעתיק". את משמעות הדברים נבין באמצעות משל, "מבשרי [אחזה אלוקה]".

כי הנה השכל הוא נולד מן המשכיל שלמעלה מן השכל ששם לא נודע גילוי השכל וטעמו של דבר כלל.

השכל נולד מן המשכיל, שלמעלה מן השכל, ושם אין כלל גילוי של השכל או של טעמו של דבר.

אבל מ"מ הוא נק' משכיל מקור השכל אבל ז"א בעתיקא אחיד ותליא שהמדות נלקחו ממקום עליון יותר כי הגם שהמדות נולדו ונתגלו מן השכל ולפי שכלו כך תהיינה מדותיו.

ובכל זאת הוא נקרא "משכיל", מקור השכל. אבל ז"א בעתיקא אחיד ותליא": המדות נלקחו ממקום גבוה עוד יותר. ואף שהמדות נולדות ומתגלות מן השכל, ובהתאם לשכלו של אדם כך יהיו מדותיו,

6 ובינה נק' אם הבנים. והחכמה אב. מ"מ אין זה אלא שהם גורמים להולדת והתהוות המדות שיצאו מההעלם אל הגילוי.

ובינה נקראת "אם הבנים", וחכמה היא האב. ואף על פי כן, אין הכוונה אלא לכך שהן מביאות להולדתן ולהתהוותן של המדות, כך שהן יוצאות מן ההעלם אל הגילוי.

אבל עיקר המדות בשרשן נלקחו ממקום עליון יותר. וכנודע שיש אהוי"ר טבעיים. ויש אהוי"ר שכליים. אבל עצם המדות, בשורשן, נלקח ממקום עליון יותר. וכידוע, יש אהבה ויראה טבעיות, ויש אהבה ויראה שכליות.

7 והנה דו"ר טבעיים נק' בשם אהבה רבה. ודו"ר שכליים נק' בשם אהבת עולם. אלא שמפני שהדו"ר טבעיים מתלבשים בזלעז"ז מוכרח להיות המשכת דו"ר שכליים.

והנה, יראה ואהבה טבעיות נקראות "אהבה רבה", ויראה ואהבה שכליות נקראות "אהבת עולם". אלא שכיוון שהיראה והאהבה הטבעיות מתלבשות ב[תחום של] "זיה לעומת זה", מוכרחת להיות המשכה של יראה ואהבה שכליות.

כי בחכמה אתברירו. אבל כשמתבררים הנה נקרא אהבה רבה כי יפה כח הבן מכח האב.

כי "בחכמה מתבררים". אך לאחר שהם מתבררים, הם נקראים "אהבה רבה", שכן "יפה כוח הבן מכוח האב".

8 וכןודע שמאוי"א נמשכו רק מוחין דז"א אבל המשכת הטפה היא מעצמיות כו'. והטעם שנמשכו להיות

טבעיים

כידוע, מאבא ואמא נמשכו רק המוחין של ז"א, ואילו המשכת הטיפה היא מן העצמיות וכו'. והטעם לכך שנמשכו להיות טבעיים,

למטה מן הדעת הגם שמקורן ושרשן הוא למעלה הוא כנודע עד"מ מפילת החומה שהאבן או הלבנה שיותר גבוהה היא יורדת יותר למטה.

למטה מן הדעת, אף שמקורן ושורשן למעלה, הוא, כידוע, בדוגמה של נפילת חומה: האבן או הלבנה שהיו גבוהות יותר נופלות רחוק יותר למטה.

וכן האבוקה שאורה גדול מאד מבהקת ומאירה גם למטה במקום החשך. ומכל זה מובן איך שהז"א שהוא בחינת מדותיו ית' הוא בשרשו למעלה מבחי' או"א

וכך גם אבוקה שאורה גדול מאוד מאירה ומפיצה אור גם למטה, במקום החשך. מכל זה מובן כיצד ז"א, שהוא בחינת מדותיו יתברך, נמצא בשורשו למעלה מבחינת אבא ואמא,

אלא שנמשך למטה (ועי' מ"ש ע"פ שימני כחותם בענין רצועות דתש"ר שע"ז נאמר כחותם על לבך ע"ש) ולכך האבות שהן חג"ת הם בחי' מרכבה להעלות את האדם הוא בחי' חכמה כנודע שיש ב' בחי' אדם.

אלא שהוא נמשך למטה. (ראו מה שנתבאר על [הפסוק] "שימני כחותם" בענין הרצועות של תפילין של ראש, שעליהן נאמר "כחותם על לבך"; עיינו שם.) לכן האבות, שהם חסד, גבורה ותפארת, הם בחינת מרכבה להעלות את האדם, שהוא בחינת חכמה, כידוע שיש שתי בחינות של אדם.

אדם הראשון הוא בחכמה. ואדם תתאה הוא ז"א. וזהו מה שמו ומה שם בנו. מה שמו חכמה. ומה שם בנו ז"א.

האדם הראשון הוא בחכמה, והאדם התחתון הוא ז"א. וזהו [פירוש] "מה שמו ומה שם בנו": "מה שמו" — חכמה, ו"מה שם בנו" — ז"א.

9 והנה כשמתעלות המדות נעשה יפה כח הבן ומעלה גם בחי' חכמה להמשיך התלכשות אוא"ס בחכמה להיות גלוי אנת הוא חכים

כעת, כאשר מדות מתעלות, מתהווה [המצב שבו] "כוח הבן גדול", והן מעלות גם את בחינת חכמה, כדי להמשיך את התלכשות אור אין סוף בחכמה, כך שתתגלה בחינת "אתה חכם";

כי א"ס בעצמו לאו דאית ליה מכל מדות אלין כלל. רק המשכת אוא"ס להיות בחכמה תלוי בהמשכת והעלאת נשמות הצדיקים.

שכן אין סוף עצמו "אין לו כלל ממדות אלה". אלא שהמשכת אור אין סוף להיות בחכמה תלויה בהמשכת נשמות הצדיקים ובהעלאתן.

10 וכמארז"ל ע"פ ועשיתם אתם מעלה אני עליכם כאלו עשאוני. וכנודע ביחוד ק"ש שלהיות הוי' אלקינו הוא יחוד או"א מקדימים לומר שמע ישראל כי ישראל הוא המיוחד. לפי שאברהם חסד דרועא ימינא הוא קו ימין שמלמעלה למטה.

וכפי שאמרו חז"ל על הפסוק "ועשיתם אותם": "מעלה אני עליכם כאילו עשאוני". וכידוע בעניין ייחוד קריאת שמע: כדי שיהיה "הוי' אלקינו", שהוא ייחוד אבא ואמא, אומרים תחילה "שמע ישראל", כי ישראל הוא שמייחד. שכן אברהם הוא חסד, "זרוע ימין", הקו הימני, הנמשך מלמעלה למטה,

11 ויצחק קו שמאל ממטה למעלה פחד יצחק. ויעקב הוא יי' עקב בחור שבאבות המחברם אלקי אבי אברהם ופחד יצחק היה לי.

ויצחק הוא הקו השמאלי, העולה מלמטה למעלה: "פחד יצחק". ויעקב הוא יו"ד-עקב, בחיר האבות, המחבר ביניהם: "אלקי אבי אברהם ופחד יצחק היה לי".

ופי' היה לי שנמשך לי למטה. ולכן אמרו יעקב לא מת ששרשו מבחי' בטול הנמשך לחבר ב' הפכים. ופירוש "היה לי" הוא שנמשך אליי, למטה. לכן אמרו: "יעקב לא מת", משום ששרשו הוא מבחינת ביטול, הנמשך כדי לחבר בין שני הפכים.

12 וכן ישראל הוא ג"כ קו הממוצע. ובו ועל ידו נמשך להיות יחוד או"א עילאין. ומה שאמרו ישראל עלו במחשבה בלבד דהיינו באותיות המחשבה. ונק' איהו וגרמוהי חד.

כך גם ישראל הוא הקו האמצעי, ובו ועל ידו נמשכת ומתממשת אחדותם של אבא ואמא העליונים, חכמה ובינה. ומה שאמרו שישראל "עלו במחשבה" בלבד, הכוונה היא לאותיות המחשבה; ועל כך נאמר "איהו וגרמוהי" — הוא וכליו — חד.

היינו כי הנה המדות הן מקור האותיות של המחשבה כי אותיות מלשון המשכה. ואתה מרכבת קדש. אתה בקר.

כלומר, המדות הן מקורן של אותיות המחשבה, שכן "אותיות" קשור ללשון המשכה, [כמו] "ואתה מרכבות קודש" [ו] "אתה בוקר".

והמשכה היא במדות וכן האותיות לא נולדו ונתגלו בשכל והבנה עד שתבאנה לידי גילוי במדות כנודע:

המשכה היא במדות. וכך גם האותיות אינן נולדות ומתגלות בשכל ובהבנה, עד שהן באות לידי גילוי במדות, כידוע.

13 ועתה נבאר ענין זכור ושמור בדבור א' נאמרו. זכור לדכר היא בחי' המשכה. ושמור לנוק' היא בחי' העלאה.

כעת נסביר את ענין "זכור" ו"שמור", שנאמרו בדיבור אחד. "זכור" שייך לזכר, והוא בחינת המשכה; "שמור" שייך לנוקבא, והוא בחינת העלאה.

וכנודע שיש שבת דמעלי שבתא ושבת דיממא. שבת דמעלי שבתא היא בחי' העלאה שזהו ענין מזמור שיר ליום השבת וברכו ומזמור לדוד הכל בבחי' העלאה.

כידוע, יש שבת של הלילה ושבת של היום. שבת של הלילה היא בחינת העלאה; זהו [פירוש] "מזמור שיר ליום השבת", וכן "ברכו" ו"מזמור לדוד" — כל אלה הם בבחינת העלאה.

14 ושבת דיממא היא בחי' המשכה. ולכן בלילה מזמרינן אומר בשבחינן. וביום אסדר לסעודתא. וכל אלו העלאות והמשכות נאמרו בדבור א' במ"ת.

ושבת של היום היא בחינת המשכה. לכן בלילה שרים "אומר בשבחינן", וביום "אסדר לסעודתא". וכל העליות וההמשכות האלה נאמרו בדיבור אחד במתן תורה.

וביאור הענין בהקדים ענין התורה והמצוות. מתחלה צריך להבין ענין עוה"ב שהוא ג"ע ותח"ה ומבואר במפרשים וברמב"ן בשער הגמול שעיקר השכר עוה"ב הוא בתח"ה שמעלת תח"ה היא יתירה מג"ע העליון.

ביאור הענין יתחיל בהקדמת ענינם של התורה והמצוות. תחילה צריך להבין את ענינו של העולם הבא, הכולל את גן עדן ואת תחיית המתים. המפרשים, והרמב"ן בשער הגמול, מבארים שעיקר השכר של העולם הבא הוא בתחיית המתים, שכן מעלת תחיית המתים גדולה ממעלת גן עדן העליון.

15 והנה בגי' יושבין נשמות הצדיקים בלא גופות. ובגי' העליון שם מקום הצדיקים הגדולים וכולם מופשטים מגופם.

והנה, בגן עדן יושבות נשמות הצדיקים בלי גופים; בגן עדן העליון נמצא מקומם של הצדיקים הגדולים, וכולם מופשטים מגופם.

כי הגוף אי"א ליהנות בזיו ותענוג גדול כזה שאינו יכול לקבלו. ותח"ה הוא שיעמדו בגופיהם. הגוף אינו יכול ליהנות מזיו ומתענוג גדולים כאלה, שכן אין כיכולתו לקבלם. ותחיית המתים פירושה שהם יקומו בגופיהם.

ואיך יזכו לתענוג עליון יותר מתענוג הנשמה שבגי'. וגם הנה אמרו על אחר מוטב דלידייניה וליתי לעלמא דאתי הוא גי'.

אם כן, כיצד יזכו לתענוג נעלה יותר מתענוגה של הנשמה הנמצאת בגן עדן? ועוד, הרי אמרו על אחר: "מוטב שיידון ויבוא לעולם הבא", כלומר לגן עדן;

שכל יסורי גיהנם כדאי בשביל שתתענג הנשמה בגי'. ואי"א לה לקבל התענוג עד שתתמרק בכמה יסורים.

שכל ייסורי גיהנום כדאיים כדי שהנשמה תתענג בגן עדן, ואין היא יכולה לקבל את התענוג עד שתזדכך באמצעות ייסורים רבים.

ובתח"ה אמרו כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב. דהיינו שיקומו בתח"ה. מלבד אותם שמנו חכמים שלא יקומו:

ועל תחיית המתים אמרו: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", כלומר, הם יקומו בתחיית המתים, מלבד אלה שמנו החכמים שלא יקומו.

16 אך הענין הוא כי נודע שיש ב' בחי' בגילוי אור אי"ס ב"ה. האי בחינת ממכ"ע. והב' בחי' סוכ"ע.

אלא ההסבר הוא, כידוע, שיש שתי בחינות בגילוי אור אין סוף, ברוך הוא: הראשונה היא בחינת ממלא כל עלמין, והשנייה היא בחינת סוכב כל עלמין.

והנה ג"ע הוא מבחי' ממכ"ע. ביו"ד נברא העוה"ב שראשיתו מחכמה. וכשנמשך לכינה אזי מתגלה תענוג עוה"ב וג"ע אלא שג"ע העליון הוא מבינה דכינה.

גן עדן הוא מבחינת ממלא כל עלמין. "בעשרה נברא העולם הבא", וראשיתו בחכמה; וכשהוא נמשך לכינה, מתגלה התענוג של העולם הבא ושל גן עדן. אלא שגן עדן העליון הוא מבחינת כינה שככינה,

17 וג"ע התחתון הוא מבינה דמלכות לכך אין תענוג זה מתגלה אלא לנשמות. אבל לע"ל בתח"ה יתגלה בחי' סוכ"ע. ושם הנשמה והגוף הם שוין.

גן עדן התחתון הוא מבינה של מלכות. לכן תענוג זה מתגלה רק לנשמות. אבל לעתיד לבוא, בתחיית המתים, תתגלה בחינת סוכ"ע כל עלמין, ושם הנשמה והגוף שווים.

וגילוי זה הוא ע"י המצות אשר יעשה האדם. כי תר"ך מצות הם תר"ך עמודי אור שבכתר שהוא סוכ"ע והכתר נעשה ממצות המלוכשים בעשייה גשמיית דוקא.

גילוי זה בא באמצעות המצוות שהאדם מקיים. תר"ג המצוות ושבע מצוות דרכנן הן שש מאות ועשרים עמודי אור שבכתר, שהוא סוכ"ע כל עלמין; והכתר נעשה ממצוות המתלבשות דווקא בעשייה גשמית.

כמו עד"מ כתר מלכות שעושין אותו מאבנים טובות שהן בחי' דומם ונעשה כתר על ראשו למעלה. כמו במשל של כתר מלכות: עושים אותו מאבנים טובות, שהן מדרגת הדומם, והוא נעשה כתר על ראש המלך, למעלה.

18 ובבחי' זו אפי' פושעי ישראל מלאים מצות כרמון. ולכן כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב בתחית המתים חוץ מאותם שמנו חכמים.

וברמה זו, אפילו עובדי העבירה שכישוראל "מלאים מצוות כרימון". לכן לכל ישראל יש חלק בעולם הבא, בתחיית המתים, מלבד אלה שמנו חכמים.

ומתן שכרן של צדיקים לנשמות שהוא בג"ע הוא רק לפי שעה עד שיתגלה בחי' סוכ"ע.

ואילו מתן שכרם של הצדיקים לנשמות, המתקיים בגן עדן, הוא זמני בלבד, עד שתתגלה בחינת האור המקיף את כל העולמות (סוכ"ע כל עלמין).

19 ולכן אריכת הגלות בזמן הזה לפי שכל נפש מישראל צריכה לקיים כל תרי"ג מצות בפוי"מ כדי שיתגלה אור הכתר.

ולכן הגלות מתארכת בזמן הזה: כל נשמה מישראל צריכה לקיים בפועל את כל תרי"ג המצוות, כדי שאור הכתר יתגלה.

וזהו ענין מ"ת אנכי הוא הארת הכתר וניתן זה במ"ת שיהיה הכח בידם להמשיך בחי' הכתר על ידי מעשה התחתונים.

וזהו עניינה של נתינת התורה: "אנכי" הוא הארת הכתר, והארה זו ניתנה במתן תורה, כדי שיהיה בידיהם הכוח להמשיך את בחינת הכתר באמצעות מעשי התחתונים.

כי עם היות ששרש המצות עצמן בכתר אינו יכול להמשיך מי שאינו ראוי לכך כגון קטן ואשה שפטורים שכל שאינו מחוייב בדבר אינו ממשיך כלום וכ"ש העכו"ם.

אף ששורש המצוות עצמן הוא בכתר, מי שאינו ראוי לכך אינו יכול להמשיך אותו, כגון קטן או אישה הפטורים מן המצווה; שכן מי שאינו מחוייב בדבר אינו ממשיך דבר, וכל שכן עובדי עבודה זרה.

20 וגם בנעשה ונשמע נמשכו ב' כתרים לכאור"א רק שבחטא העגל נטלו מהם. כמ"ש ויתנצלו בני ישראל את עדים. עדים הוא הארת הכתר.

גם באמירת "נעשה ונשמע" נמשכו לכל אחד ואחד שני כתרים; אלא שבגלל חטא העגל נלקחו מהם, כמו שכתוב: "ובני ישראל הסירו מעליהם את עדים". "עדים" הוא הארה של כתר.

וב' כתרים אלו הא' בבחי' העלאה בחינת נשמע שכל מי שרוצה לשמוע איזה דבר הוא מבטל כל חושיו וכל מחשבותיו רק לשמוע.

מבין שני הכתרים האלה, הראשון הוא בבחינת העלאה, בבחינת "נשמע": מי שרוצה לשמוע דבר כלשהו מבטל את כל חושיו ואת כל מחשבותיו, ורק מקשיב.

ונמצא שהחושים והמחשבות מתעלים בעילוי הדבר שרוצה לשמוע. והמשכה היא בחינת נעשה כלומר נעשה ונמשיך ממעלה למטה:

נמצא שהחושים והמחשבות מתעלים אל הרוממות של הדבר שהוא רוצה לשמוע. והמשכה היא בבחינת "נעשה", כלומר: נעשה ונמשיך מלמעלה למטה.

21 וזהו זכור ושמור בדבור א' נאמרו. כי זכור לדכר ושמור לנוקבא. זכור בחי המשכה ושמור בחי העלאה כנ"ל.

וזהו פירוש "זכור" ו"שמור" שנאמרו בדיבור אחד. "זכור" הוא לזכר ו"שמור" לנוקבא: "זכור" הוא בחינת המשכה ו"שמור" בחינת העלאה, כפי שהוסבר לעיל.

והיינו כמו עד"מ מי שהוא בעל שכל גדול ומוריד ומצמצם שכלו באיזה מעשה כגון ציור או כתיבה כלומר, בדרך משל, כמו אדם בעל שכל גדול שמוריד ומצמצם את שכלו לתוך פעולה כלשהי, כגון ציור או כתיבה: הנה כשגומר מלאכתו ושובת ונח הרי השכל חוזר למקורו ואח"כ כשחוזר ורואה בעין שכלו הגדול את כל מעשהו והנה ישר לפניו נעשה בחינת חזרת המשכה.

כאשר הוא מסיים את מלאכתו ושובת ונח, השכל חוזר למקורו; ולאחר מכן, כשהוא שב ומתבונן בעיני שכלו הגדול בכל מעשהו, והנה הוא ישר בעיניו, נוצרת בחינה של המשכה מחודשת.

כך שבת דמעלי שבתא היא בחינת שביתא ונייחא כי ששת ימים עשה ה' וביום השביעי שבת.

כך גם השבת של ליל שבת היא בחינת שביתה ומנוחה, שהרי "בשישה ימים עשה ה', וביום השביעי שבת".

22 וכתוב ויכלו השמים. ויכל אלקים. שחזר למקורו ואח"כ ויברך אלקים את יום השביעי. שהיא בחינת חזרת ההמשכה.

ונאמר: "ויכלו השמים", "ויכל אלקים" — כלומר, הוא חזר למקורו; ולאחר מכן: "ויברך אלקים את יום השביעי", שהיא בחינת חידוש ההמשכה.

ולכן נק' סעודתא דע"ק שמתגלה ענג עליון מלמעלה למטה. וכל זה בזה"ז שיש העלאות והמשכות עליות וירידות.

לכן היא נקראת "סעודתא דעתיקא קדישא", שכן תענוג עליון מתגלה בה מלמעלה למטה. כל זה הוא בזמן הזה, שבו יש העלאות והמשכות, עליות וירידות.

אבל לע"ל דהיינו בתח"מ יהיה יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים ולא יהיו שוב עליות וירידות אבל לעתיד לבוא, כלומר בזמן תחיית המתים, יהיה יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים, ולא יהיו עוד עליות וירידות,

כי יתגלה בחי כתר סוכ"ע שאין שם בחי מעלה ומטה לכן שם הכל בדבור א'.

כי בחינת כתר, סובב כל עלמין, תתגלה; שם אין בחינה של מעלה ומטה, ולכן הכול שם נאמר בדיבור אחד.

והראה להם הקב"ה זה במ"ת שע"י המצות יזכו לזה שהתורה והמצות נלקחו ממקום עליון כזה וכח זה ניתן להם כנ"ל:

והקדוש ברוך הוא הראה להם זאת במתן תורה: שבזכות המצוות יזכו לכך, שהרי התורה והמצוות נלקחו ממקום נעלה כל כך, וכוח זה ניתן להם, כפי שהוסבר לעיל.

23 ועתה נבאר רכב אלקים רבותים אלפי שנאן אדנ"י בם ברפ"ה. והענין כי דגש מורה על התחלה וכאן

לא שייך התחלת דבר כי האלפי שנאן הם פני אריה פני שור כו'

כעת נבאר את הפסוק: "רכב אלקים רבותיים אלפי שנאן, אדנ"י בם" — הבי"ת רפה. והענין הוא שדגש מציין התחלה, אך כאן אין מקום לדבר על התחלה, שכן "אלפי שנאן" הם פני אריה, פני שור וכו',

שהתהוותם הוא מבחי" אדנ"י מל' דאצי" שהם נבראים ואדנ"י בם שנכללה בם מאחר שהם מעלים אותה. נמצא שאין כאן ראש וסוף שנעשה בחי' התכללות.

שהתהוותם היא מבחינת אדנ"י, מלכות דאצילות, שהרי הם נבראים; ו"אדנ"י בם" — היא כלולה בהם, מאחר שהם מעלים אותה. נמצא שאין כאן ראש וסוף, שבהם נוצרת בחינת התכללות.

24 ולכן לא נמצא גילוי שכינה בכל מקום אלא עם המרכבה. וכמ"ש ויעל אלקים מעל אברהם שנסתלקה המרכבה.

לכן גילוי של השכינה אינו נמצא בשום מקום אלא עם המרכבה, כמו שכתוב: "ויעל אלקים מעל אברהם" — כלומר, המרכבה הסתלקה.

וכן יעקב מחנה אלקים זה וכן משה וישמע את הקול מבין שני הכרובים הם מט"ט וסנד"ל.

כך גם אצל יעקב: "מחנה אלקים זה"; וכך גם אצל משה: "וישמע את הקול מבין שני הכרובים", שהם מט"ט וסנד"ל.

25 וכן ישעיה ויחזקאל ראו את המרכבה כי א"א להיות גילוי שכינה מבלעדי מרכבה שכלולה בהם אלא שלפעמים מתלבשת במרכבה זו ולפעמים במרכבה זו.

כך גם ישעיהו ויחזקאל ראו את המרכבה, שכן גילוי של השכינה אינו יכול להיות בלי מרכבה שהיא כלולה בה; אלא שלפעמים היא מתלבשת במרכבה זו ולפעמים במרכבה אחרת.

ומה שארז"ל אלפי שנאן. א"ת שנאן אלא שאינן שהקב"ה רוכב על כרוב קל שלו ושאת ב"ח אלף עולמות.

ועל מה שאמרו חז"ל "אלפי שנאן" — אל תקרי "שנאן" אלא "שאינן": שהקדוש ברוך הוא רוכב על כרוב קל שלו ומשוטט ב"ח אלף עולמות.

פ"י וביאור הענין כי הנה נודע דח"י ברכאן שבשחרית הם ב' טית"ן דמט"ט. ט' מלמעלה למטה.

פירוש וביאור הענין: ידוע ש"ח הכרכות של שחרית הן כנגד שתי אותיות ט"ת שבמט"ט: ט' מלמעלה למטה

26 וט' ממטה למעלה. כי מט"ט נקי עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו שכל הנהגת העולמות על ידו בימות החול והם ו"ק דיצי' ונק' כרוב קל. כי ב' כרובים הם מט"ט וסנד"ל שהם יצירה ועשיה.

ותשע מלמטה למעלה. שכן מטטרון נקרא "עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו", מפני שהנהגת העולמות כולה נעשית באמצעותו בימות החול. אלה הן שש הקצוות של עולם היצירה, והוא נקרא "כרוב קל". שכן שני הכרובים הם מטטרון וסנדלפון, שהם היצירה ועולם העשיה.

27 וכרוב קל הוא מט"ט בלבדו שהוא בבחי' קל שעדיין לא נתלבש בבחי' עשיה ועל ידו מתעלי הקב"ה

והכרוב הקל הוא מט"ט לבדו, שהוא בבחינת קל, שכן עדיין לא התלבש בבחינת עולם העשיה; ובאמצעותו הקב"ה מתעלה,

שהוא ז"א דבריאה ל"ח אלף עולמות שהן בבחי' אצי' ששם הוא בחי' ח"י אלף. ט' מלמעלה למטה.

שהוא ז"א של עולם הבריאה, אל שמונה-עשר אלף העולמות, שהם בבחינת עולם האצילות, כי שם יש בחינה של שמונה-עשר אלף: תשעה מלמעלה למטה

28 וט' ממטה למעלה כי בחי' אדם הוא ט"ס. דטפ"ט הוא פ"א. וג"פ פ"א רמ"ג וה"ח בגי' רמ"ח שהם איברים דאדם.

ותשעה מלמטה למעלה. כי בחינת "אדם" היא תשע ספירות; תשע פעמים תשע הן שמונים ואחת; שלוש פעמים שמונים ואחת הן מאתיים ארבעים ושלש, ועם חמשת החסדים מתקבל כגימטריה מאתיים ארבעים ושמונה — מספר איברי האדם.

וב"פ ט' הם ח"י ובבחי' אצי' נקי ח"י אלף. וכן ח"י ברכאן דשחרית הן ביצירה.

ופעמיים תשע הן שמונה עשרה, ובבחינת אצילות הן נקראות שמונה עשר אלף. וכן שמונה עשרה ברכות השחר הן ביצירה,

29 וחיי ברכאן דצלותא הן באצילות. והענין כי צ"ל יחוד מט"ט וסנד"ל ולכן שני הכרובים היו פניהם איש אל אחיו.

ושמונה-עשרה הברכות שבתפילה הן בעולם האצילות. העניין הוא שצריך להיות ייחוד של מט"ט וסנד"ל; לכן שני הכרובים היו "פניהם איש אל אחיו".

ובבחי' דבור הגם שהוא ביצירה יש בו יחוד יצי' ועשי' דהרי הרהור לאו כדבור דמי עד שיוציא בשפתיו משום דעקימת שפתיו הוי מעשה לפי שיוצא הדבור דרך ה' מוצאות גשמיים אחה"ע מן הגרון כו'

ובבחינת הדיבור, אף שהוא בעולם היצירה, יש ייחוד של יצירה ועשיה. שהרי הרהור אינו נחשב כדיבור עד שיוציא אותו בשפתיו, משום שתנועת שפתיו נחשבת למעשה, כיוון שהדיבור יוצא דרך חמשת מוצאות הדיבור הגשמיים: אל"ף, ח"ת, ה"א ועי"ן מן הגרון וכו'.

והרי נעשה יחוד אותיות המחשבה עם אותיות הדבור שאותיות המחשבה הם עצמם יוצאים לידי גילוי באותיות הדבור והמחברן הוא הקול שהוא רוחניות

וכך נוצר ייחוד בין אותיות המחשבה לאותיות הדיבור, שהרי אותיות המחשבה עצמן מתגלות באותיות הדיבור; והמחבר ביניהן הוא הקול, שהוא רוחני.

ולכן מט"ט שהוא כרוב קל שלו הוא המעלה על ידי בחינת הדבור כי בבחי' הדבור נעשה יחוד מט"ט וסנד"ל:

לכן מט"ט, שהוא כרוב קל שלו, הוא המעלה באמצעות בחינת הדיבור, שכן בבחינת הדיבור נוצר הייחוד של מט"ט וסנד"ל.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/yisro/9

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק